

Kapelletjespad Vasse - Ootmarsum

Auteur: Marycke Naber

Mariakapellen, landkruisen, Kuipersberg

Vanaf de bushalte R.K. Kerk loopt de route, na een eventueel bezoek (in de zomer) aan de HH Jozef en Pancratiuskerk, langs een Mariakapel in de buurtschap Beekzijde, over het Vasser grafveld en langs het Haarler grafveld. Vervolgens naar de Kuipersberg met een oriënteertafel, een joodse begraafplaats, een watertoren en een landkruis. Daarna via een landkruis aan de Zonnenbergweg en een Mariakapel in Groot Agelo naar de Mariakapel op de RK begraafplaats van Ootmarsum. Via de RK en NH kerk in het centrum bereikt u de bushalte bij het Stadspark.

Dit is de zestiende etappe van het Twentse Kapelletjespad (ruim 900 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als lange afstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids 'Twentse Kruistochten' afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Bushalte Vasse - bushalte Ootmarsum (16 km, bushalte na 11 km)

NB Check de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bus!

- De kerk bij de bushalte R.K. Kerk is van mei t/m augustus dagelijks te bezichtigen. Aan de rechterkant bevindt zich een Mariakapel.

Vanaf 1803 is Vasse een zelfstandige parochie. De huidige HH Jozef en Pancratiuskerk, ontworpen door architect J.G.J. van Roosmalen, is van 1860 tot 1865 gebouwd. Met het bereiken van het hoogste punt, de haan op de torenspits, is het kerkbestuur getraakteerd op twee hammen, een halve ton bier en brood met boter.

- Ga vanaf de bushalte R.K. Kerk het steegje in tussen huisnrs. 200a en 202a, aan het eind LA. Na ca. 1,5 km staat aan de linkerkant een Mariakapelletje.

Dit is een van de gelijkvormige kapellen die in 2003 zijn gebouwd in vier buurtschappen van de Jozef en Pancratiusparochie van Vasse. Het ontwerp is van architect H. Lansink uit Vasse. De vorm is afgeleid van de neogotische stijl van de hoofdingang van de dorpskerk. Een mozaïek van het Twentse landschap versiert telkens de onderkanten. Op zondag 5 oktober 2003 zijn tijdens een pelgrimstocht van dertien kilometer de vier kapellen ingewijd en de Mariabeelden ingezegend.

De benamingen van de Mariakapellen hebben betrekking op de specifieke kenmerken van de buurtschappen. Deze kapel in de buurtschap Vasse-Beekzijde met de vele oude grafheuvels (tumuli) heeft de aanduiding meegekregen: Maria, Spes Nostra - Maria onze hoop.

1. Ga hier LA en meteen RA, een zandweg (wandelpijlen). Ga bij de 2e kruising LA. Zijpaden naar rechts negeren, ga bij de kruising RA.

U loopt over het Vasser grafveld, waar zich twintig grafheuvels uit de periode tussen 4000 en 2500 v. Chr. bevinden. In 1958 is in een ervan 'de Man van Mander' ontdekt: het lijksilhouet van een man, met als grafgift een bewerkt vuurstenen mesje. De vondsten van de opgravingen zijn te zien in het Rijksmuseum Twenthe te Enschede. Behalve grafheuvels zijn er ook gewone graven aangetroffen, de jongste uit de IJzertijd (700 v.Chr. tot het begin van onze jaartelling).

- Houd aan het eind van de hei rechts aan, ga bij de kruising (met wandelpaal D95) RA langs het grafveld.

2. Ga bij de driesprong schuin LA. Het bospad gaat over in een smal pad langs een weiland.

- Ga aan het eind LA over de asfaltweg, na de bocht naar links RA, een halfverharde weg met fietspad, Hogevelsweg.

Na ca. 50 m leidt een graspad naar links naar het Haarler grafveld. Desgewenst kunt u daar een kijkje nemen.

Dit is een van de oudste bezittingen van Landschap Overijssel. Het terrein werd in 1937 geschonken door de Enschedese textielabrikant G.J. van Heek. Het is maar 5 ha groot, maar er komen twintig grafheuvels voor. Vanwege deze wetenschappelijke rijkdom is het gebied in 1976 op de lijst van beschermde monumenten geplaatst.

Dat veel grafheuvels bij de landontginningen gespaard zijn gebleven, komt misschien omdat men er bang voor was, vooral de bijgelovige mens in de Middeleeuwen. Volgens de Twentse sagen zouden er witte wieven in de grafheuvels wonen.

- Blijf RD lopen langs het fietspad. De weg gaat over in een asfaltweg. Steek bij café-restaurant De Molenberg de asfaltweg over en loop RD over de halfverharde weg, Molenbeekweg.

- Ga bij de kruising met de asfaltweg LA, Zonnebergweg, bij het volgende kruispunt LA, Oppersveldweg.

3. De asfaltweg gaat over in een zandweg met fietspad. Weg naar links negeren, ga mee met de bocht naar rechts.

- Vlak voordat de zandweg overgaat in een asfaltweg staat rechts een oorlogsmonument. Ga aan het eind RA over de asfaltweg.

- Ga bij het kruispunt LA, Kleikoel, dan het 1e halfverharde pad RA langs een houten hek.

4. Ga het 1e halfverharde pad LA omhoog, bij het toegangshek van een woning RA en meteen LA omhoog.

Aan de rechterkant van het pad bevinden zich de oriënteertafel op de Kuipersberg uit 1922 en een gedicht van Willem Wilmink over de joodse begraafplaats die u voor u ziet.

Deze dateert van ca. 1786, de overgebleven grafstenen van de periode 1814-1928. In de 19e eeuw telde de joodse gemeenschap van Ootmarsum ca. 100 personen. In het begin van de 20e eeuw nam het aantal joodse inwoners af en werd de gemeente bij die van Hardenberg gevoegd. Tien joodse inwoners van Ootmarsum hebben de concentratiekampen in de Tweede Wereldoorlog niet overleefd.

- Ga aan het eind van het pad LA over de halfverharde weg langs de watertoren uit 1934. Aan het eind van de parkeerplaats ziet u links een landkruis.

Dit is eind 1946 opgericht door de jeugdverenigingen van Ootmarsum, met name de Katholieke Arbeidersjongeren (KAJ) en de JBB, uit dankbaarheid dat de Tweede Wereldoorlog was afgelopen. In 2000 is het kruis vervangen, waarbij het corpus een grondige onderhoudsbeurt heeft ondergaan.

- Ga RA en de 1e weg RA. Houd bij de driesprong rechts aan, een karrenspoor. Dit gaat over in een halfverhard pad. Ga bij de driesprong (bij wandelpaal K19) LA.

5. Loop steeds RD, ga na de voetgangerssluis en het brugje aan het eind RA, aan het eind van dit pad LA, een asfaltweg.

- Ga bij de 1e kruising RA, Zonnenbergweg. Na ca. 250 m staat aan de rechterkant een wegwijk.

Bij deze boomgroep op de es, 'n Boaken genaamd, werd eeuwenlang een jaarlijkse gebedsdienst gehouden op de maandag na de eerste zondag na Pinksteren. Daarbij werden door de boeren roggebrood en andere levensmiddelen uitgedeeld aan de armen van Ootmarsum en omgeving. Vanaf 1955 geven de boeren in plaats daarvan geld aan een goed doel.

Het landkruis werd in dat jaar op initiatief van pastoor Schweigmann opgericht. In 2006 is het door Landschap Overijssel gerenoveerd, waarbij het corpus door een kunststof exemplaar is vervangen. Op de stenen rondom het kruis staan de namen van de erven die deelnamen en -nemen aan de 'brooduitdeling'. De Ageler boeren zorgen voor het onderhoud. Zie ook het informatiebordje op de veldkei.

6. Ga bij het kruispunt LA, Ageleresweg, richting Groot Agelo, bij de T-splitsing RA (Heggelkampsweg).

- Ga bij het kruispunt met de klinkercirkel LA, dan de 1e weg RA, Kipboomweg. Op de hoek staat een Mariakapel.

De plannen voor de bouw van een Mariakapel in Agelo waren er al jaren, maar toen het bisdom 's-Hertogenbosch een Mariabeeld in bruikleen gaf werden ze concreet. Initiatiefnemers zijn Jan en Ans Wilbers. In 2012 hadden zij alles rond, van bouwvergunning en een stuk grond tot bouwmaterialen. Hun idee werd breed gedragen door de buurschap, die bijdroeg met donaties en vrijwilligerswerk. In 2013 hebben ze met z'n allen hard gewerkt.

1 februari 2014 is het eikenhouten gebint door zoon Bas, die kraanmachinist is, op het fundament geplaatst. Daarna kon met de dakbedekking en het metselwerk worden begonnen. In april heeft Bas als bekroning het klokkentorentje op het dak geplaatst, met een angelusklokje dat afkomstig is uit een ziekenhuiskapel. De Kipboomkapel is op 13 juni ingewijd door pastoor Munsterhuis.

7. Ga bij het 1e kruispunt LA, Enktermorsweg. Ga aan het eind bij de voorrangsweg LA over het fietspad en bij de rotonde RA, Dusinksweg.

- Ga bij de vijfsprong LA, Timmusweg, bij de driesprong links aanhouden. Bij nr. 10A bevindt zich Alpentuin Agelo. Ga aan het eind RA, Berend Vinckenstraat.

Het 'stedeke' Ootmarsum verwierf in 1300 stadsrechten. Het kunstwerk 'Blik op de toekomst' (links) en 'Blik op verleden' (rechts) van Frank Bolink en Gerard Koopman heeft te maken met een zekere koning Othmar, die Ootmarsum zou hebben gesticht. Dit was echter een verzinsel van de abt van het Benedictijnenklooster Sponheim in Duitsland. Hij publiceerde omstreeks 1500 vele kronieken en historische beschrijvingen, onder meer over de Franken. Jaren later werd hij ontmaskerd als een fantast en geschiedvervalsers.

8. Ga daarna LA over het smalle pad, aan het eind daarvan verder over de klinkerweg. Ga bij de kruising (wandelpaal K25) LA en meteen RA naar de begraafplaats.

Bij de klokkenstoel staat een Mariakapel. Deze is in 2012 gebouwd door vrijwilligers. Het Mariabeeld ('Koningin van de Vrede') is gemaakt door een houtsnijder in Süd Tirol, Noord Italië. De Iconen zijn vervaardigd en geschonken door een inwonster van Ootmarsum. Het meubilair is voornamelijk afkomstig uit kapellen uit de omgeving.

De oude klok in de klokkenstoel, ook een schenking, wordt geluid bij begrafenissen en bijzettingen. De gedenksteen bij de kapel is een ode aan het vele werk dat de zusters van Onze Lieve Vrouw van Amersfoort hebben verricht. Zij bewoonden jarenlang het klooster Maria ad Fontes in Ootmarsum.

- Loop terug naar K25 en daar RD, Oldenzaalsvoetpad. Bij het 1e kruispunt is rechts aan de Smithuisstraat de ingang van het openluchtmuseum.

9. Ga na het kruispunt het 1e pad RA, dan de 1e straat LA. Op nr. 5 bevindt zich museum Het Drostenhuis. Ga aan het eind LA, Keerweer. (Rechts is het onderwijsmuseum.)

- Ga aan het eind RA (Kerkplein) en meteen LA de trap op naar de ingang aan de zijkant van de kerk. Voor de openingstijden zie bij Kijken.

Rond 770 werd in Ootmarsum een van de eerste kerkjes in Twente gebouwd. Deze werd in 1195/1196 verwoest tijdens de twisten tussen de Geldersen en de bisschop van Utrecht. Hierbij werd Ootmarsum in brand gestoken.

De huidige HH Simon en Judaskerk uit Bentheimer en Gildehauser zandsteen is een 13e-eeuwse pseudobasiliek in Westfaalse romanogotiek, met gotische uitbreidingen tot ca. 1500. De kerk kwam in de 17e eeuw in protestantse handen, maar werd in 1809 door koning Lodewijk Napoleon weer aan de katholieken toegewezen, omdat de protestantse gemeente veel kleiner was. De zware toren vóór de kerk is in 1839 gesloopt. De kerk is in 1969 gerestaureerd.

De plastiek bij de hoofdingang beeldt een eeuwenoude traditie uit. Op beide paasdagen maken acht 'Poaskearls' in lange jas en met hoed ?' katholieke en ongehuwde jongemannen ?' paasliederen zingend een rondgang om de kerk. Om 17:00 uur begint het 'vlöggelen': hand in hand, de Poaskearls voorop, lopen de inwoners van Ootmarsum en belangstellenden in een lange sliert door het stadje, ook door enkele huizen en cafés.

- Loop langs de wapenstein tegenover de hoofdingang van de kerk, daarna RD.

Deze steen, afkomstig uit de oude Steenen Poort aan de noordkant van Ootmarsum, was ingemetseld in de gevel van de Nederduitse (lagere) school uit 1684 aan het Kerkplein. Het gebrekkige lokaal huisvestte begin 19e eeuw in de winter 260 leerlingen. De steen verhuisde mee naar een nieuwe Openbare School, die in 1876 aan de Oostwal werd gebouwd, en werd later op het plein geplaatst.

- Ga de 1e straat LA, 't Pläske, aan het eind bij de NH kerk uit 1810 (zie het informatiebordje) RA.

- Ga aan het eind van de Ganzenmarkt LA. Negeer de kleine straatjes links en rechts, ga daarna bij het 1e kruispunt RA, Westwal.

- Ga LA over het klinkerpad voor het hotel langs, aan het eind LA, een tegelpad. Steek aan het eind daarvan de weg over en loop RD de trap op naar het Stadspark.

- Ga daar RD langs de hoge cipres en de zandstenen bank, daarna:

- Voor de richting Oldenzaal: LA over het brugje, aan het eind schuin LA over het klinkerpad, aan het eind RA naar de bushalte.

- Voor de richting Almelo: RA, bij de splitsing rechts aanhouden, daarna LA voor theehuis 'Engels tuin' langs, aan het eind van het pad RA, aan het eind van het park LA, dan weer LA naar de bushalte.

Praktische informatie

Bos, hei en veld, glooiend tot heuvelachtig terrein, centrum van Ootmarsum. 40% onverhard

Kijken

Alpentuin Agelo, Timmusweg 10A, Klein Agelo. Open op afspraak: 0541-293376 / 06 29506242

Openluchtmuseum Ootmarsum, Smithuisstraat 2, 0541-293099, openluchtmuseumootmarsum.nl

Museum Het Drostenhuis, Putstraat 5, Ootmarsum, drostenhuisootmarsum.nl

Educatorium Ootmarsum (onderwijsmuseum), Keerweer 2, 0541-293129, educatorium.nl

HH Simon en Judaskerk, Kerkplein 28, Ootmarsum. Voor actuele openingstijden zie www.ootmarsum-dinkelland.nl

Het 'vlöggelen' op 1e en 2e Paasdag. Zie beschrijving bij de HH Simon en Judaskerk.

NH kerk, Ganzenmarkt 31. Ootmarsum. Open (onder voorbehoud): di t/m vr 11.00-12.30 en 14.00-16.00, za 12.30-14.30 (hr. Lohuis, 0541-293013)

Eten en drinken

Gasterij de Bakker, Noordik 8, Vasse, 0541- 680130, gasterijdebakker.nl

Tante Sien, Denekamperweg 210, Vasse, 0541-680208, tantesien.nl

Café Restaurant De Molenberg, Ootmarsumseweg 375, Reutum, 0541-670209, www.demolenberg.net

Hotel Wyllandrie, Tichelwerk 1, Ootmarsum, 0541-362979, wyllandrie.com

Café-restaurant Groot Agelo, Weerselosestraat 20, 0541-292744 / 06 13157671, grootagelo.nl

Diverse horecagelegenheden in het centrum van Ootmarsum

Vlabbij de bushalte: theehuis Engels Tuin, Hazelrot 3, Ootmarsum, 0541-293555. Open: za en zo v.a. 12.00, reserveren gewenst

Overnachten

Gasterij de Bakker, Noordik 8, Vasse, 0541- 680130, gasterijdebakker.nl
Tante Sien, Denekamperweg 210, Vasse, 0541-680208, tantesien.nl
Hotel Wyllandrie, Tichelwerk 1, Ootmarsum, 0541-362979, wyllandrie.com
Zie ook ootmarsum-dinkelland.nl

Openbaar vervoer

Bushalte R.K. Kerk Vasse, lijn 64 Almelo-Oldenzaal-Overdinkel
Bushalte Café Groot Agelo, buurtbus 599. Niet in het weekend, raadpleeg 9292.nl
Bushalte Almelsestraat Ootmarsum, lijn 64 Almelo-Oldenzaal-Overdinkel
Regiotaxi Twente: 0900-1814, regiotaxitwente.nl. Minstens een uur van tevoren reserveren!

Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart en gps-track te vinden op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-vasse---ootmarsum/15522/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

**DEZE WANDELING IS OPGENOMEN
IN EEN WANDELGIDS VAN
GEGARANDEERD ONREGELMATIG**

BESTEL DE MOOISTE WANDELGIDSEN OP WWW.GEGARANDEERDONREGELMATIG.NL

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten
www.wandelzoekpagina.nl/abonnement

**voor slechts
€ 12,50**